

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm002594

Dane szczegółowe

Właściciel: **maniutek1**
Kraj: **Rosja Carska**
Okres historyczny: **brak danych**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **mosiądz**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **ASSMANN**
Wytwórca: **ASSMANN F.W. (Lüdenscheid)**
Średnica: **28.0 mm**
Typ uszka: **dрут**
Rant: **●---**
Profil: **|| - dwuwarstwowy, płasko-płaski**

Występujące elementy

- korona [otwarta; 5-patek]

Przeznaczenie

- szlachecki

Ostatnia aktualizacja: **2017-10-27 22:18**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.05.11

Opis guzika btrm002594

Guzik liberyjny - niemieckiej produkcji
© buttonarium.eu

Awers przedstawia koronę otwartą o trzech kwiatonach i dwóch pałkach zakończonych kulkami, na obrzeżu guzika brak wypukłego rantu.

Rewers sygnowany: ASSMANN & S. * I. COPTЬ *.

Ciekawostka

Sygnatura wskazuje że guzik został wyprodukowany w Niemczech, ale z przeznaczeniem dla rosyjskiego odbiorcy.

Przeznaczenie i datowanie

Guziki liberyjne spotykano tylko przy niektórych typach liberii. Można przypuszczać, że szykowne guziki liberyjne zdobiły przede wszystkim barwne liberie paradne, i to jedynie reprezentacyjnej służby dworskiej, które czasami noszone były tylko na wyjątkowe okazje. W Europie barwne liberie paradne, zdobione szykownymi i cennymi guzikami, zaczęły być modne w II połowie XVIII wieku, a w XIX wieku były już stosunkowo popularne. Postęp techniczny spowodował obniżkę cen guzików, co wpłynęło na większą ich dostępność, a co za tym idzie i popularność. Liberie były w powszechnym użytku do wybuchu I wojny światowej, a gdzieś tam aż do wybuchu II wojny. Do czasów współczesnych liberie przetrwały w renomowanych hotelach, kasynach, klubach, restauracjach itp.

Podstawowe rodzaje guzików liberyjnych:

- guziki z herbem wraz z różnymi jego elementami: zawołaniem, klejnotem, koroną rangową, tarczą herbową, godłem, orderem, dewizą oraz trzymaczami;
- guziki z samym godłem heraldycznym;
- guziki z monogramem (prostym lub złożonym) z koroną lub bez korony rangowej;
- guziki z samą koroną rangową.

Źródła

- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z herbem na tarczy herbowej
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z monogramem i koroną rangową
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z monogramem, bez korony rangowej
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z samą koroną rangową
- [GUZIKI LIBERYJNE KATALOG, Elbląg 1988](#)
- [Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.1, Elbląg 2008](#)
- [Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.2, Elbląg 2013](#)
- www.buttonarium.eu - Guziki liberyjne, zbiór informacji

Wytwórca: ASSMANN F.W. (Lüdenscheid)

Firma **F. W. Assmann & Söhne** została założona w 1826 roku przez Friedricha Wilhelma Assmanna w miejscowości Lüdenscheid. Po jego śmierci firma była zarządzana przez syna Eugena Assmanna (????-1929). Kolejnym jej właścicielem był syn Eugena - Rudolf Assmann (????-1940).

Ciekawostki:

- Jeżeli guzik posiadał na rewersie sygnaturę RZM, to znaczy, że był on przeznaczony dla funkcjonariuszy NSDAP. Skrót RZM oznacza **Reichs Zeug Meisterei der NSDAP** - w Rzeszy Niemieckiej była to nazwa urzędu kontroli jakości wyrobów mundurowych przeznaczonych dla NSDAP i SA.
- Firma produkowała guziki również na rynek rosyjski o czym świadczą napisy reklamowe typu: *1 COPTЬ*.
- Czasami w sygnaturze pojawiały się litery DRGM, czyli Deutsches Reichs Gebrauch Muster, czyli Wzór Użytkowy Rzeszy Niemieckiej.
- Czasami w sygnaturze pojawiał się napis: GES. GESCH. który jest skrótem od: GESETZLICH GESCHÜTZT, co oznacza Prawnie Chroniony

Źródła:

- [Assmann & Söhne - KATALOG](#)
- [Historia firmy ASSMANN](#)
- [Kody RZM 1](#)
- [Kody RZM 2](#)
- [Kody RZM 3](#)
- [Kody RZM 4](#)
- [Loga wytwórców](#)

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analiz guzików w Buttonarium.

*Jeśli chciałbyś coś zmienić lub dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. **Nie zapomnij podać źródeł informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-14 20:27**

